

29.4.2024

Kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

Viite: diaarinumero HAMELY/483/2023

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma Hattulan Niinimäen tuulivoimapuistosta**Luontovaikutukset**

- Aiemmin mainittujen lintu-, eläin- ja kasvilajien lisäksi pyydämme tutkimaan, onko alueella suojeltavia tai ennallistettavia luonnonlähteitä, joiden kartoittamiseen Hämeen ELY-keskus on juuri pyytänyt havaintoja.
- FCG Suunnittelu- ja tekniikka on tehnyt Alajärven säännöstelyn kehittämisen vuoksi luontovaikutusten arvioinnin ja todennut, että Alajoen suulta on löytynyt vuollejokisimpukkaa. Laji on suojeltu eikä sitä ole mainittu aiemmissa tutkittavissa kohteissa.
- Melu- ja valohaittoihin on hyvä saada arviointi myös siitä, kuinka ne kohdistuvat lähellä oleviin luonnonsuojelualueisiin.
- Helsingin Sanomien tiedejulkaisussa on kerrottu kuinka tuulivoimalat tärinällään heikentävät myös maaperässä olevien lierojen esiintymistä, mikä myös heikentää maaperän laatua. Vaikuttaako myös melu lähellä oleviin Natura-alueisiin ja maatiloihin? <https://www.hs.fi/tiede/art-2000010045539.html>
- Alajärven, Takajärven ja Ison Munakkaan alueella on tehty linnustoselvitys, jonka tulokset on nähtävillä Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistyksen materiaalipankissa. Kotsaaren linnustosta tehdyssä raportissa on seuraavaa: Takajärven suurin saari, Kotsaari, osoittautui linnustoltaan erittäin mielenkiintoiseksi. Iso osa saaresta on rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla ja puusto on ikääntynyttä havupuuvaltaista sekametsää, jossa paljon eri asteista lahopuuta. Saaren pesimälajistoon kuuluivat harvinaiset pikkusieppo, idänuunilintu, peukaloinen ja pohjantikka, jotka kaikki ovat ns. vanhan metsän lajeja. Lisäksi Kotsaareissa tähysti ja vietti aikaa sääksi, joka saattaisi viitata jopa reviiiriin, mutta pesää ei tähystämällä saaresta löytynyt. Lisäksi oli havaittu selkälokki, joka oli aloittanut pesinnän, mutta jostain syystä pesintä oli epäonnistunut.
Sekä Alajärvellä että Takajärvellä oli havaittu kaakkurien lentelevät yli ja niiden arvellaan pesivän mm. Hanhisuon lammilla, jolloin niiden reitit menisivät tuulipuiston yli.

Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistys ry lausunto**29.4.3024****Vaikutukset ihmisiin, elinkeinoon, asumiseen ja virkistykseen**

- Tutkittava infraäänien vaikutuksista ihmisiin ja löytämään niihin liittyvää tutkimusaineisto.
- Asumiseen ja loma-asutukseen on vaikutusta, kun melu, valo ja maisemanäkymät muuttuvat, mikä vähentää viihtyisyyttä ja aiheuttaa stressiä. Virkistyskäyttöön kuuluu myös kalastus.
- Suuri osa Niinimäen tuulivoimaloista sijaitisi Heinisuon ja Valkeasuon alueella. Molemmat kuuluvat Takajärven valuma-alueeseen ja vedet alueelta laskevat Takajärveen Heinisuonojaa pitkin. Metsän kaataminen ja turvemaan muokkaaminen aiheuttavat tyypillisesti ravinteiden, humuksen ja elohopean vapautumista veteen. Heinisuonoja on mittausten mukaan Takajärven eniten kuormittava päästölähde. Suomen metsäkeskuksen hankkeessa alueelle rakennetaan parhaillaan pohjapatoja ja laskeutusaltaita. Mahdollisen uuden rakentamisen vaikutukset valuma-alueeseen tulee selvittää.
- Toistaiseksi Takajärvi on yksi harvoista Etelä-Suomessa olevista erinomaiseen luokkaan kuuluvista järvistä.
- Takajärvellä ja sen lähistöllä on myös elinkeinona useita lomamatkailuun tarkoitettuja mökkejä, esim. Könkölän maatilamatkailu, jolloin maisemahaitat todennäköisesti heikentävät mökkien varaustoimintaa ja myös mahdollinen melu haittaa lomailijoita, jotka etsivät luonnon rauhaa. Takajärven rannoilla on myös maanomistajien rakentamia vuokraukseen sopivia mökkejä, joiden kysyntä saattaa laskea. Takajärven rannalla on myös Hattulan leirikeskus Ahoranta.

Vaikutukset vesistöihin, pohjaveteen, maaperään, maantieteellisiin muodostumiin, ilmanlaatuun ja ilmastomuutokseen.

YVA-selvityksessä vesistöistä ei mainita Alajokea, joka vie Takajärvestä Alajärveen puhdasta vettä. Takajärvi ei laske suoraan Kernaalan järveen, vaan Alajärvi laskee Iso munakkaaseen jne. Alajoki ja Alajärven eteläpää osuvat jonkun siirtolinjan alueelle. Takajärven eteläpuolella suunnitellulla alueella on ojitettu Heinisuo, johon voimaloiden ja teiden ja siirtolinjojen teko vaikuttaa:

- puiden kaato pienentää hiilinielua
- suon myllertäminen aiheuttaa päästöjä, kuten turvetuotanto esim. hiilidioksidi ja metaani, rauta, humus, mikä aiheuttaa myös järven rehevöitymistä.
- voimaloiden voiteluaineena käytettävä öljy on riskitekijä, jos voimala rikkoutuu ja öljyä pääsee maahan. Myös öljyn kuljetus voimaloihin tuo riskejä, kuten myös liikenne.
- Voimala-alueen itäpuolella on pohjavesialue, jonne myös saattaa päätyä saasteita.
- Voimaloiden lavoista, jotka kuluvat talvella pakkasesta ja viimoista irtoaa mikro- ja nanomuovia, joka korkeista torneista saattaa levitä Takajärveen ja Alajokeen sen myötä myös Alajärveen sekä myös Renkajärveen.

Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistys ry lausunto**29.4.3024**

- Voimalan lapojen kulumisen seurauksena syntyy pienhiukkasia, jotka leviävät ympäristöön. Norjalaisen tutkimuksen mukaan mikro- ja nanomuovihiukkasia syntyy 60-70 kg/voimala/vuosi. Päästöt leviävät pelloille, laitumille, vesilähteille, tässä tapauksessa Takajärveen, josta Alajokea pitkin Alajärveen, josta HS Vesi ottaa vettä? Pystyykö HS Vesi suodattamaan vedestä pois mikro- ja nanohiukkaset.
- Minkälaista vahinkoa ympäristölle pudonneiden ja katkenneiden lapojen poistaminen tai hävittäminen aiheuttaa ja voimalan käyttöänsä päätyttyä niiden poistaminen? Minne rojut saadaan hävitettyä ja voidaanko materiaaleja kierrättää?
- Siirtolinjojen osalta pitäisi selvittää, mitä vaikutuksia on Heinisuonojaan, Alajokeen ja kohtaan, jossa yhdessä vaihtoehdossa linja ylittäisi Alajoen ja Ison Munakkaan välisen alueen. Maahan kaivetun linjan vaikutukset vesistöön esim. Alajoen kohdalla on selvitettävä.

Vaikutukset muihin toimijoihin, maankäyttöön, viestiyhteyksiin ja mm maanpuolustukseen

- Vaikutukset mm. HS Veteen, joka ottaa vettä Alajärvestä, jolle on tarkkoja ohjeita, mitä rannoilla saa tehdä.
- nyt Takajärven pohjoisrannalla TV- ja radiosignaalit ovat heikkoja varsinkin myrskyisellä säällä. Myös puhelinsignaalit ja nettiyhteydet ovat heikkoja. Miten voimalat vaikuttavat mm. puhelinten kuuluvuuteen. Voimaloiden suunta sekä lounas ovat suunta, josta signaalit tulevat. Harjut estävät muualta tulevan viestiliikenteen.

Vaihtoehtojen vertailu

- YVA-selvityksessä tulee olemaan kolme vaihtoehtoa, joista yhdessä ei tuulivoimaloita rakenneta lainkaan (0-vaihtoehto). Yhdistys pitää välttämättömänä, että tämä vaihtoehto arvioidaan myös alueen maankäyttöä kehittävänä vaihtoehtona (0+), jossa aluetta voidaan kehittää muilla toiminnoilla, kuten yhtenäisenä hiljaisena alueena ulkoilun,retkeilyn ja suunnistuksen tarpeisiin, marjastukseen, sienestykseen ja metsästyksen sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen ja metsätalouden jatkamiseen.

Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistys

Sami Haapanala
puheenjohtaja